

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om omhändertagande av berusade personer;

RPSFS 2000:57

FAP 023-1

Utkom från trycket
den 20 september 2000

beslutade den 31 augusti 2000.

Rikspolisstyrelsen föreskriver, efter samråd med Socialstyrelsen, följande med stöd av förordningen (1976:518) om föreskrifter för verkställighet av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. och 13 § första stycket 6 förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen och meddelar följande allmänna råd.

1 kap. Författningsbestämmelser och tillämpningsområde

1 § Denna författning skall tillämpas vid omhändertagande enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

2 § Regler om förmansprövning på distans finns i Rikspolisstyrelsens allmänna råd i ämnet (RPSFS 2000:22, FAP 255-1).

2 kap. Omhändertagande m.m.

1 § Är förutsättningar för omhändertagande uppfyllda, skall den berusade omhändertas, om inte särskilda skäl talar däremot.

Allmänna råd

En polis kan avstå från ett omhändertagande, t.ex. om någon anhörig eller annan lämplig person genast vill och kan ta hand om den berusade utan att dennes eller någon annans säkerhet äventyras.

2 § Ett ingripande i andra privata lokaler än sådana där någon har sin bostad får göras endast om ett omhändertagande framstår som oundgängligen nödvändigt.

3 § En omhändertagen person får överlämnas i bostaden endast efter överenskommelse med någon närstående som finns där och om det kan ske utan fara för den omhändertagne eller någon annan person.

Ett överlämnande enligt första stycket får i klara fall och i omedelbar anslutning till omhändertagandet ske utan föregående prövning av vakthavande befäl eller annan förman.

3 kap. Läkareundersökning m.m.

1 § När en berusad person omhändertas av en polis skall polisen bedöma om den omhändertagne, på grund av en skada eller av någon annan orsak, behöver omedelbar läkarvård.

Allmänna råd

För bedömningen bör polisen uppmärksamma personens kroppsställning och om det finns flaskor, tabletter, injektionssprutor eller dylikt där denne befinner sig.

2 § Läkareundersökning skall ske om

1. tillståndet kan misstänkas vara förorsakat av sjukdom,
2. den omhändertagne har en inte obetydlig kroppsskada eller kan befaras ha fått inre skador eller skallskador, eller
3. berusningen eller omtöckningen närmar sig eller medför medvetlöshet, påverkar andningen eller medför motorisk oro, rastlöshet eller svettning eller är förenad med anmärkningsvärda eller svårförståeliga psykiska symtom.

3 § Om den omhändertagne kan antas vara i behov av läkareundersökning eller sjukhusvård, skall vakthavande befäl eller någon annan förman genast underrättas. Är någon sådan förman inte omedelbart tillgänglig ansvarar den som utövar tillsynen av den omhändertagne för att en läkare tillkallas eller att den omhändertagne förs till sjukhus.

4 kap. Överlämnande till vård m.m.

1 § Finns det möjligheter att ge omhändertagna personer vård inom sjukvårdens eller socialtjänstens ram (t.ex. vid en tillnyktringsenhet) skall dessa utnyttjas om det inte är olämpligt.

Allmänna råd

Polismyndigheten bör genom kontakter med sjukvårdsmyndighet och socialnämnd hålla sig underrättad om möjligheterna att överlämna berusade personer, särskilt om de är under 15 år, till en vårdinrättning.

Där det finns förutsättningar för samverkan mellan Polisen och Kriminalvården i fråga om förvaring av omhändertagna personer bör polismyndigheten träffa en överenskommelse med kriminalvårdsmyndigheten om samarbetet mellan myndigheterna. Om det finns förutsättningar att förvara omhändertagna personer hos en kriminalvårdsmyndighet, bör dessa tas tillvara.

Polismyndigheten bör i en lokal föreskrift ange, dels vad som skall gälla beträffande samråd med socialnämnden och under vilka villkor omhändertagna personer får överlämnas till en vårdinrättning, dels hur Polisens rådgivnings- och upplysningskyldighet bör fullgöras.

I en sådan föreskrift bör, efter överenskommelse med kriminalvårdsmyndigheten, också läggas fast vad som hos Polisen skall iaktas i fråga om placering av omhändertagna hos kriminalvårdsmyndigheten samt om frigivning, dokumentation m.m. i sådana fall.

1 § Tillsynen skall vara noggrann. Den som är kraftigt berusad skall ses till med högst 15 minuters mellanrum. Om det inte bedöms vara obehövt, skall den som utövar tillsynen gå in i arresten och kontrollera den omhändertagnes tillstånd.

Allmänna råd

En omhändertagen som snarkar bör väckas eftersom snarkning kan vara tecken på ett allvarligt tillstånd.

Den omhändertagne bör normalt kunna friges efter 4-6 timmars förvaring. Ett överskridande av åttatimmarsfristen bör i regel avse högst en eller ett par timmar och komma i fråga endast när den omhändertagne sover i arresten eller önskar Polisens hjälp med att få komma till ett sjukhus eller under annan vård.

6 kap. Dokumentation och underrättelse

1 § Bestämmelser om dokumentation av omhändertagande finns i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen (1984:387) (RPSFS 2000:15, FAP 100-2). Protokollen, som utgör grundhandling över omhändertaganden, skall föras med löpnummer och förvaras i nummerordning i en särskild pärm. Ett protokoll skall inte diarieföras.

2 § En anmälan till Vägverket enligt 7 kap. 10 § körkortsförordningen (1998:980) skall ske från Polisens dataterminaler. Registrerade uppgifter direktuppdateras i körkortsregistret (CKR).

Anmälan förutsätter att identiteten är fastställd.

Allmänna råd

Polismyndigheten bör, om identiteten är fastställd, underrätta socialnämnden när någon har omhändertagits genom att ett exemplar av protokollet sänds till socialnämnden i den omhändertagnes hemort senast påföljande vardag.

Denna författning träder i kraft den 1 oktober 2000, då Rikspolisstyrelsens föreskrifter m.m. för verkställighet av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) (RPSFS 1979:15 och 1984:5, FAP 023-1) skall upphöra att gälla.

På Rikspolisstyrelsens vägnar

OLOF EGERSTEDT

Leif Gillgren
(Rättssekretariatet)